

Energia- ja ilmasto-opas

Haasteita arkeen

Alkusanat

Energiatehokas ja ilmastoystävällinen toimiminen arjessa edellyttää useimmilta vanhojen rutiinien muuttamista. On otettava askel kerrallaan; haasta itsesi, perheesi, ystäväsi ja tuttuusi mukaan. Ilmastoystävällinen arki on vaivan arvoista, eikä mukavuuksista tarvitse luopua. Kaikki tarvitsevat energiaa – sitä on vain käytettävä järkevällä tavalla.

Tämä energia- ja ilmasto-opas on toteutettu osana Raaseporin kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelmaa. Oppaassa annettavat neuvot on koottu kaupungin asukkaiden asukaskyselyssä antamien omien ilmastovinkkien pohjalta. Kysely toteutettiin vuonna 2011. Motiva Oy Ab:n internetsivuja on käytetty lähteenä oppaan kokoamisessa.

Oppaan sisältö:

<i>Koti.....</i>	<i>sivu 2</i>
<i>Kodin elektroniikka ja valaistus.....</i>	<i>sivu 2</i>
<i>Liikenne.....</i>	<i>sivu 3</i>
<i>Talot, asunnot ja lämmitys.....</i>	<i>sivu 4</i>
<i>Vesi.....</i>	<i>sivu 5</i>
<i>Kuluttaminen ja jätteet.....</i>	<i>sivu 5</i>
<i>Asukkaiden omat vinkit.....</i>	<i>sivu 6</i>
<i>Ilmastovaikutuksen ja ekologisen jalanjäljen testaaminen..</i>	<i>sivu 8</i>
<i>Lisätietoa.....</i>	<i>sivu 8</i>

Koti

Käytämme kodeissamme sähköä käytännössä koko ajan. Pakastimet, jääkaapit, radiot ja pyykkikoneet ovat vain muutamia esimerkkejä niistä laitteista, joita käytämme päivittäin enemmän tai vähemmän ajattelematta juurikaan, miten niitä voisi käyttää energiatehokkaammin.

Vinkkejä

- ✓ Tarkkaile pakastimen ja jääkaapin lämpötiloja (pakastin -18, jääkaappi +5), älä sijoita kylmälaitteita lämmityslaitteiden tai uunin lähelle. Varmista ilman kierto kylmälaitteiden takana ja imuroi laitteiden taustat säännöllisesti. Sulata pakastin ja jääkaappi kylmänä vuodenaikana.
- ✓ Vältä kuivausrummun ja kuivauskaapin käyttöä – ne käyttävät runsaasti sähköä ja kuluttavat vaatteita
- ✓ Älä pidä sähkösaunaa päällä tarpeettomasti – kylve heti kun sauna on lämmin
- ✓ Syö kausituotteita; mansikoita kesällä ja juureksia syksyllä ja talvella
- ✓ Suunnittele ruokaostokset useammaksi päiväksi kerrallaan – osta ainoastaan tarpeeseen
- ✓ Suosi lähellä tuotettuja tuotteita kaukaa kuljetettujen sijaan
- ✓ Kerää sieniä, marjoja ja yrttejä
- ✓ Älä heitä pois syömättä jäänyttä ruokaa, vaan käytä se ruoanlaitossa mikäli mahdollista, tai laita pakastimeen.
- ✓ Suunnittele ruoanlaitto siten, että voit hyödyntää uunin ja keittolevyjen kuumennusta mahdollisimman tehokkaasti. Käytä kantta.

Haaste

- Kartoita kuinka monta sähkölaitetta kodissasi on – mistä voisit luopua?

Kodin elektroniikka ja valaistus

Viihde-elktroniikka kuluttaa yli 10 prosenttia kotitalouksien sähköstä ja valaistus jopa 20 prosenttia. Kun ostat uusia laitteita, vertaa niiden energiankulutusta ja valitse vähemmän kuluttava. Mm. EnergyStar merkitty tietokone on hyvä vaihtoehto, mielummin kannettava kuin pöytätietokone, sillä kannettava kuluttaa vähemmän energiaa. Energiankulutusta ajatellen TV-vastaanottimien kehityssuunta on ollut positiivinen. Varsinainen saavutettu energiansäästö on kuitenkin ollut pienempi kuin oli syytä odottaa, sillä yhä suuremmat TV-näytöt ovat olleet kasvava trendi kotitalouksissa. Sähkönkulutuksen vertailu on aina kannattavaa, esim. LCD-tv kuluttaa vähemmän energiaa kuin plasma tv.

Uusien valaisinten hankintaa suunniteltaessa kannattaa miettiä valaistuksen todellista tarvetta sen optimoimiseksi ja tarpeettoman valaistuksen välttämiseksi. Oikean lampputyypin valinta voi tuntua hankalalta, mutta vähäisellä suunnittelulla saadaan helposti valaistus, joka on sekä miellyttävä, että energiatehokas.

Vinkkejä

- ✓ Sammuta tarpeeton valaistus ja sammuta valot aina kun poistut huoneesta vähintään kymmenen minuutin ajaksi.
- ✓ Sulje aina sähkölaitteet, joita ei käytetä ja vältä valmiustilan käyttöä.
- ✓ Korvaa hehkulamput energiatehokkaammalla lampputyypillä, esim. led-valoilla
- ✓ Varusta ulkovalaistus liiketunnistimilla.
- ✓ Varmista jo sähkölaitteita hankittaessa, että niissä on erillinen virtakytkin.

Haaste

- Aseta esim. tv:n katselulle ja tietokoneen käytölle päivittäinen aikaraja.
- Kytke tv, radio, tietokone ja sen oheislaitteet virtakytkimellä varustettuun jatkohohtoon

Liikenne

Liikenne on yksi suurimmista kasvihuonekaasupäästöjen lähteistä Raaseporissa ja jopa 70 prosenttia alle kolmen kilometrin matkoista tehdään autolla. Suomessa yksityisautoilu aiheuttaa noin puolet liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä, joten on aiheellista harkita miten ja millä liikkuu paikasta toiseen; valitsemalla energiatehokkaimman liikkumistavan vähentää samalla kasvihuonekaasupäästöjä. Kävely ja pyöräily ovat hyviä vaihtoehtoja liikkumiseen lyhyemmällä matkoilla. Etäisyyksien kasvaessa kasvaa myös tarve oman auton käytölle, mutta silloin kannattaa myös selvittää mahdollisuudet käyttää kimppekyytejä tai julkista liikennettä. Yleensä oman auton käytölle löytyy myös vaihtoehtoja. Useimmiten oman auton käyttöön päädytään aikapulan takia tai vain tavan vuoksi.

Vinkkejä

- ✓ Valitse liikkumismuoto etäisyyden mukaan
- ✓ Kävele ja pyöräile mikäli mahdollista ja käytä julkista liikennettä tai kimppekyytejä pidemmällä matkoilla.
- ✓ Huolla pyöräsi säännöllisesti
- ✓ Mikäli käytät omaa autoa, suunnittele reitti etukäteen ja hoida useita asioita samalla reissulla.
- ✓ Huomioi uuden auton hankintavaiheessa sen käyttämä polttoaine ja kulutus - valitse ilmastoystävällisempi vaihtoehto. Mieti myös auton käyttötarkoitusta; riittääkö pieni kaupunkiajoon sopiva vähän polttoainetta kuluttava auto vai tarvitsetko auton, jossa on enemmän tavaratilaa ja mahdollisuus kuljettaa suurempiakin tavaroita.
- ✓ Aja ilmastoystävällisesti tasaisella nopeudella ja kiihdytä ripeästi toivottuun ajonopeuteen. Vältä tarpeetonta kiihdyttämistä ja jarruttamista. Ennakoi liikennetilanteita ja pidä riittävä välimatka edellä ajavaan autoon. Poista kaikki tarpeettomat varusteet autosta; polttoaineen kulutus lisääntyy kun kattoteline tai suksien kuljetuslaatikko on paikallaan. Huolla autoa säännöllisesti.

- ✓ Käytä moottorilämmitintä kun lämpötila laskee alle viiden asteen.
- ✓ Vältä tyhjäkäyntiä ja säädä renkaiden ilmanpaine sopivaksi.

Haaste

- Jätä auto kotiin kuukauden ajaksi – tai esim. viikoksi!
- Kerää yhteen ryhmä työtovereita, joiden kanssa voit kulkea samalla kyydillä työmatkat.
- Seuraa polttoaineen kulutusta ja opettele ilmastoystävällinen ajotapa – vähenikö polttoaineen kulutus?

Talot, asunnot ja lämmitys

Suuri osa taloissa käytettävästä energiasta kuluu lämmitykseen. Rakentamisen suunnittelussa kannattaakin keskittyä energiatehokkaaseen rakentamiseen ja valita vähäpäästöinen lämmitysjärjestelmä. Rakennuksen tulevan energiankulutuksen suuruus ratkaistaan jo rakentamisvaiheessa; merkittävimpiä tekijöitä ovat rakenteet, eristys ja ilmanvaihto.

Vanhemmissa rakennuksissa lämpötalouden ja eristyksen parantaminen onnistuu muun korjausrakentamisen yhteydessä. Lämmitykseen kuluvan energiamäärän vähentämiseen löytyy sekä teknisiä, että muita, yksinkertaisempia keinoja. Laskemalla sisäilman lämpötilaa yhdellä asteella saavutetaan viiden prosentin vähennys energiankulutuksessa. Sisäilman lämpötilan säätelyllä parannetaan lisäksi viihtyisyyttä ja ilmanlaatua, sekä saadaan pidettyä ilmankosteus oikealla tasolla.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) myöntää tukia ja avustuksia ilmastoystävällisempään lämmitysmuotoon siirtymistä varten. Tutustu tukimuotoihin ARA:n internetsivuilla osoitteessa www.ara.fi *avustukset* Korjaus- ja energia-avustukset, hissiavustukset.

Vinkkejä

- ✓ Vaihda lämmitysjärjestelmä ilmastoystävällisempään, esim. kaukolämpöön, maalämpöön, pelletteihin tai muuhun bioenergiamuotoon. Täydennä nykyistä järjestelmää esim. lämpöpumpuilla, aurinkopaneeleilla jne.
- ✓ Paranna eristystä
- ✓ Laske sisälämpötilaa – tiivistä ovet ja ikkunat, mikäli tunnet vetoa.
- ✓ Kun aurinko paistaa, säätele sisäilman lämpötilaa verhojen, sälekaihtimien ja markiisien avulla
- ✓ Vältä koneellista jäähdytystä.
- ✓ Hoida tuuletus tehokkaasti ja nopeasti läpivedolla.

Haaste

- Perehdy tällä hetkellä käytössäsi olevaan lämmitysjärjestelmään, lue käyttöohjeet ja puhdista ja huolla säännöllisesti. Mikäli hyötysuhde on alhainen, mieti kannattaisiko vaihtaa ilmastoystävällisempään energiatehokkaampaan lämmitysjärjestelmään
- Kuinka energiatehokas talosi on? Tee oma energiakatselmus:
http://www.motiva.fi/files/2262/Tee_se_itse_-kotikatselmus.pdf
- Hanki lämpömittari jokaiseen huoneeseen tai mittaa lämpötilat huone kerrallaan. Säättele huonelämpötilaa käyttötarpeen mukaisesti: olohuone 20-21°C, makuuhuone 18-20°C, varastotilat 12°C, autotalli 5°C.

Vesi

Jokainen suomalainen kuluttaa keskimäärin 155 litraa vettä vuorokaudessa, josta lähemmäs 40 prosenttia on lämmintä vettä. Tarpeetonta veden kulutusta tulisi vähentää, erityisesti lämpimän veden osalta, sillä veden lämmitykseen kuluu runsaasti energiaa. 12 henkilön tiskien tiskaaminen käsin juoksevan veden alla voi kuluttaa jopa 140 litraa vettä, kun samojen astioiden tiskaaminen koneessa kuluttaa n. 15 l vettä. Käsin tiskaamalla voi tosin selvittää vain muutaman litran vedenkulutuksella, mikäli ei käytä juoksevaa vettä. Suihkussa käyminen kuluttaa keskimäärin viisi kertaa vähemmän vettä kuin kylpeminen kylpyammeessa. Uudet wc-istuimet puolestaan kuluttavat puolet vähemmän vettä kuin vanhat.

Vinkkejä

- ✓ Älä jätä vettä valumaan turhaan; sulje hana esim. silloin kun tiskaat.
- ✓ Asenna vähän vettä säästävä wc-istuin ja vesihanat, joissa on vettä säästävä suutin.
- ✓ Säättele lämpimän veden lämpötilaa. Lämpötilan ei tarvitse ylittää 60 astetta.
- ✓ Optimoï hanasta valuvan veden määrää.
- ✓ Käy suihkussa sen sijaan, että ottaisit kylvyn.
- ✓ Sulje suihku siksi ajaksi kun saippuoit.
- ✓ Korjaa vuotavat hanat ja wc-istuimet niin nopeasti kuin mahdollista
- ✓ Pese täysiä koneellisia matalissa lämpötiloissa (esim. 40°C)

Haaste

- Seuraa vedenkulutusta viikon ajan kulutusmittarilla, tai tee arvio. Seuraa kulutusta uudelleen sen jälkeen kun olet toteuttanut yllä mainitut vinkit; vähenikö veden kulutus?

Kuluttaminen ja jätteet

Vähentämällä jätemäärää, lajittelemalla syntyneet jätteet ja toimittamalla ne kierrätykseen vähennetään tarvetta uusien raaka-aineiden käyttöön sekä kaatopaikalle päätyvän jätteen määrää. Kodeissa syntyy vuoden aikana keskimäärin 250 kg jätettä asukasta kohden.

- ✓ Harkitse ostoksia tehdessäsi niiden tarpeellisuutta - älä osta tarpeettomia tavaroita tai tavaroita, joita käyttäisit vain harvoin - lainaa, vuokraa tai osta yhteiseksi jonkun muun kanssa.
- ✓ Vältä kertakäyttöisiä ja raskaasti pakattuja tuotteita.
- ✓ Vähennä jätteen määrää, lisää uudelleenkäyttöä, käytä kirpputoreja, korjaa.
- ✓ Lajittele jätteet: biojäte, paperi, lasi metalli, pahvi, ongelmajätteet, lääkkeet, jne.

Haaste

- Anna aineettomia lahjoja, kuten lahjakortteja teatteriin, hierontaan tai jalkapallomatsiin.
- Pidä kulutusvapaa kuukausi – tee ainoastaan välttämättömät ostokset, kuten ruoka ja hygienia tuotteet jne.
- Järjestä työpaikalla tai naapurustossa mini-kirpputori tai vaihtopöytä tavaroille, jotka etsivät uutta kotia.

Asukkaiden energiansäästövinkeistä

Raaseporin energia- ja ilmasto-ohjelmatyön yhteydessä järjestettiin kaupungin asukkaille asukaskysely. Osallistumalla kyselyyn asukkaat saivat jakaa energiansäästövinkeitä, joita käyttävät myös omassa arjessaan.

Kysymykseen ”Mitä olet tehnyt omassa arjessasi energiankäytön tehostamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi?” asukkaat kirjoittivat vastaukseksi mitä he itse tekevät energiaa säästääkseen, sekä miten energiankäyttöä voisi tehostaa ja kasvihuonekaasupäästöjä vähentää. Alla kooste asukkaiden antamista vinkeistä.

”Asuinhuoneissamme on termostaateilla säädellyt lattialistat ja sisäkatto rakennettu mukailemaan ulkokattoa. Vierasmajan huoneet toteutettu samoin. Lämpötila vierasmajassa pudotetaan 10 asteeseen silloin kun huoneissa ei asuta ja lämminvesivaraaja on kytketty pois päältä. Talon normaalikorkuisissa huoneissa on muovikelmut välikatossa, ja saunassa ja kylpyhuoneessa lattialämmitys. Huonelämpötila pidetään 19 asteessa ja pidempien poissaolojen aikana 12 asteessa. Vintillä on tulo-poistoilmajärjestelmä lämmönkierrätyksellä; järjestelmä imee ilmaa liesien yläpuolelta, kylpyhuoneesta ja saunasta ja lämmittää sillä sisään tulevan ilman, joka leviää asuntoon kattoventtiilien kautta. Eteisen lämpöpumppu säädetty samoin kuin edell. Käytetään erittäin säästeliäästi viilentämiseen kesällä. Kaikki hehkulamput on vaihdettu energiaa säästäviin. Puuliesi on ahkerassa käytössä talvisin, puusauna normaalisti, talvella jokaisen liikuntakerran jälkeen. Lämmön talteenotto kuten edellä mainittu, sekä asuntoon avoimen oven kautta. Asunnon toisessa päässä on varaava avotakka, käytössä lähinnä talvisin. Käytössä suihkukoppi, joka säästää aikaa ja lämpöä avoimiin suihkutiloihin verrattuna. Autolla ei ajeta lyhyitä matkoja, vaan kävellään ja pyöräillään. Kun meitä on useampia menossa samaan tilaisuuteen kauemmas, menemme samalla kyydillä, niin pienellä määrällä autoja kuin mahdollista. Helsinkiin menemme junalla tai bussilla jos käyntikohteita on vain muutama. Jos auto on välttämätön, keräämme kasaan porukan, jolloin kaikki voivat hoitaa asiat siellä samalla kyydillä.” - **Daisy & Claes Johan** *

”Sammutan valot, uunia käytän harvoin, pesen täysinäisiä koneellisia lyhyillä ohjelmilla, kesäisin pyöräilen (lisää pyöräteitä tarvitaan), mietin pakkausten määrää mm. ruokaostosten yhteydessä, kulutan todella vähän, en koskaan heitä pois käyttökelpoisia tavaroita, ostan kirpputoreilla, matkustan mielellään junalla, käyn 2 kertaa/viikossa suihkussa, en koskaan osta eksoottisia hedelmiä joita on kuljeteltu pitkiä matkoja (banaaneja lukuun ottamatta) käytän palasaippuaa nestemäisen sijaan (vähemmän pakkausjätettä) käytän vain tiskiainetta ja Tolua, pesen pesupähkinöillä, lajittelen jätteet... – **Ulrika** *

”Minä kuljen työmatkat junalla, kävelen muuten - kaikki on lähellä. Olen valinnut nykyisen asuinpaikkani niin, että on kävelymatka juna-asemalle ja palveluihin. Vapaa-ajan asunto on kylmillään talvella. Ei vesijohtoa, jotta ei tarvitse pitää peruslämpöä, lämmitys puilla.” -**Silja**

”Harkitsen auton käyttöä, kuljen mahd. mukaan junalla. Harkitsen ostoksia, käytän kirpputoreja, kierrätän tavaraa. Kompostoin, lajittelen. Pidämme huonelämpötilan

kohtuullisena n 16–21 C, meillä ei ole paljon koneita/laitteita, eivätkä ne ole turhaan päällä.”–
Inkeri

”Talo lämmitetään maalämpöpumpulla. Kompostoimme, saunomme vain kerran viikossa ja Suihkussa käymme tarpeen mukaan. Pesemme täysiä koneellisia alhaisilla lämpötiloilla, kuten astianpesussakin. Lajittelemme.” – **Lars & Terttu**

”Kolme tärkeää sanaa: Lopeta tuhlaaminen, sammuta. Osta ruokaa moneksi päiväksi, yhdistä monen asiointin tekemisen samalle reissulle kun käyt keskustassa. Vaihda kolmen lasin ikkunoihin. Käytämme kahden toisen perheen kanssa yhtä 240l jäteastiaa, joka tyhjenetään joka toinen viikko, tämä on hyvä keino vähentää jätemäärää. Oma juomavesi, jätevesikysymys vielä hieman auki. Sisälämpötila ei yli 20 talvella.” — **Lars ***

”Lajittelen jätteeni huolellisesti. Ostan aina ekologista kun on siihen mahdollisuus. En kastele nurmikkoa. Lapseni perivät toisten vaatteita. Viemme Lähetystorille vaatteita ja tavaroita joita emme itse tarvitse. En käytä ulkovalaistusta, koska kun on yö on yö.”– **Titti ***

”Aurinkoisina aamuina kytken ilmalämpöpumpun pois päältä, kun lähdän kotoa pois. Päivän aikana aurinko lämmittää asunnon, joten lämmitystä tarvitaan vasta yöksi. Näin säästän lämmityssähköä huomattavan määrän maaliskuusta kesäkuuhun sekä syys- että lokakuussa. Tämä ei vaadi edes mitään investointeja! Nykyään n. neljän euron ajastin hoitaa lämmityksen pois- ja päällekytkemisen automaattisesti.”– **Heikki**

”Lajittelen jätteet, kävelen töihin ja kauppaan, valitsen lähi- ja ekologisesti tuotettua. Huoneissa joita käytämme harvoin on alennettu sisälämpötilaa. Suljimme Ilmalämpöpumpun kun oli alle -10 astetta, silloin lämmitimme keittiölieden ja hyödynnämme lämmön samanaikaisesti ruuanlaitossa. Pidämme huolta että tulisijat ja suodattimet ovat pudistettuja”.–
Kurt *

”Etätöitä minulla ja vaimolla. Seuraamme vedenkäyttöä huolellisesti ja erillisellä mittarilla seuraamme jokaisen koneen sähkönkulutusta. Seuraamme myös koneiden lepotilaa, tämä on johtanut siihen että olemme lisänneet virtakytkimiä tietokoneelle, televisiolle ja digiboksille. Olemme vähentäneet television katselua. Kierrätämme kaiken mahdollisen. Tulevana talvena: lämpöpumppu ja/tai maalämpöä, riippuen siitä mikä on paras ja kokonaisuutta katsottaessa tehokkain vaihtoehto.”– **Niclas ***

”Käytämme pellettejä lämmitykseen. Lajittelemme jätteet. Lapset pyöräilevät kouluun ja harrastuksiinsa. Meillä on päävirtakytkin ja siten vältämme standby- toimintoa. Käyttämämme laitteet ovat ympäristömerkittyjä. Syön ekologisesti ja paljon vihanneksia, papuja. Vältän valmisruokia ja ostan lähiruokaa.”– **Katarina ***

”Ilmalämpöpumppu - välikaton lisäeristys - energiansäästölamput - energiapihit kodinkoneet - puulämmitys, puuhellan käyttö – vettä säästävä suutin suihkussa.”– Nimetön

”Uudet kodinkoneet kaikki valittu energiatehokkaiksi, talon lämpötila säädetty max 20 asteeseen, seurataan tarkasti vesi- ja sähkömittareita, oma kasvima, marjastan ja sienestän, paljon lähi ja luomuruokaa, valmistan itse, kierrätys, kaikki mitä pystyy kirpparitavaroita; annan lasten vanhat hyvät tavarat sukulaisten lapsille kiertoon, julkinen liikenne (ei ole omaa autoa) pyöräily ja kävely (myös kauppamatkat! pyörässäni hyvät kauppakorit).” – **Soili**

* *Vapaa käänös*

Ilmastovaikutuksen ja ekologisen jalanjäljen testaaminen

Oman toiminnan vaikutusta ilmastonmuutokseen on vaikeaa itse arvioida. Siksi monet yhdistykset ja muut toimijat ovat kehittäneet erilaisia malleja, joiden avulla saa käsityksen siitä miten suuren tai pienen ilmastovaikutuksen aiheuttamme. On kuitenkin muistettava, että tulokset ovat usein suuntaa-antavia ja monet malleista on tehty neuvontatarkoituksiin. Kokeile rohkeasti erilaisia malleja ja etsi itselle mieluisin.

www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/klimatkontot/

www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/ (engelska)

<http://ilmastodieetti.fi/Ilmastolaskuri.html> (finska)

http://ec.europa.eu/clima/sites/campaign/index_sv.htm

www.minplanet.se/index.php?option=com_pixcalc&view=pixcalc&Itemid=10000013

www.wwf.se/vrt-arbete/ekologiska-fotavtryck/interaktiva-vningar/1133957-ekologiska-fotavtryck-interaktiva-vningar

<http://ecorunner.industrialecology.se/>

Lisätietoja

Lisätietoa ja tarkempia ohjeita energiatehokkaista ratkaisuista ilmastoystävälliseen arkeen.

Valaistus: www.lampputieto.fi, www.lampunvalintakone.fi, www.helen.fi/pdf/kodin_lamppuopas.pdf

Rakentaminen ja remontointi: <http://www.motiva.fi/rakentaminen/>, www.energiatehokaskoti.fi/

Lämmitys ja lämmitysjärjestelmän valinta:

http://www.motiva.fi/rakentaminen/lammitysjarjestelman_valinta/

Taloyhtiöt: http://www.motiva.fi/koti_ja_asuminen/taloyhtiot

Kuluttaminen: www.topten-suomi.fi/, www.ymparistomerkki.fi/, www.ymparistomerkki.fi/eu-kukka/, www.ymparistomerkki.fi/eu-kukka/, www.eu-energystar.org/fi/index.html, www.tukes.fi/, www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/eko-ostaja/

Kodinkoneet: www.helen.fi/energiansaasto/kodinkoneoppaat.html, www.helen.fi/energiansaasto, www.helen.fi/pdf/kulutusluvut.pdf

Jäte: www.kierratys.info/i, www.rosknroll.fi

Liikenne – taloudellinen ajotapa ym.: http://www.motiva.fi/liikenne/taloudellinen_ajotapa, www.easyrider.fi/, www.ecodrive.org/en/home/taloudellinen_ajotapa.htm

Tule mukaan – aseta itsellesi haaste

Miten ilmastoystävällinen sinun arkesi on? Tee pikatesti ja vastaa seuraaviin kysymyksiin kyllä tai ei!

Lasketko lämpötilaa kun matkustat pois kotoa, esim. lomalle? Kyllä En En tiedä

Tarkastatko ovien ja ikkunoiden tiivisteet joka syksy? Kyllä Ei En tiedä

Onko taloudessanne vain yksi auto tai ei autoa ollenkaan? Kyllä Ei En tiedä

Käytätkö autoa vain harvoin? Kyllä Ei En tiedä

Käytätkö moottorilämmittimessä ajastinta? Kyllä Ei En tiedä

Oletko tarkastanut poistoilmaventtiilien ilmamäärät 5-10 vuoden välein?

Kyllä Ei En tiedä

Käytätkö vihreää sähköä? Kyllä Ei En tiedä

Vältätkö koneellisen jäähdytyksen käyttöä? Kyllä Ei En tiedä

Lämmitetäänkö asuntosi uusiutuvalla energialla? Kyllä Ei En tiedä

Eniten kyllä-vastauksia: Hyvin toimittu – arkesi on ilmastoystävällinen! Tämä on hyvä lähtökohta, jatka samaan malliin. Paljon on vielä myös tehtävissä – haasta myös lähimmäisesi mukaan.

Eniten ei-vastauksia: Vielä tarvitaan parannuksia arkesi ilmastovaikutuksen pienentämiseksi. Ota ensimmäinen askel jo tänään – tehosta energiankäyttöäsi askel kerrallaan.